

Sygn. akt I CSK 6290/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa J. C.
przeciwko K. I. K. i A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.
o ustalenie nieważności czynności prawnej,
na posiedzeniu niejawnym 21 grudnia 2022 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 11 stycznia 2022 r., sygn. akt I AGa 117/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz każdego z pozwanych kwoty po 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 lipca 2021 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił powództwo J. C. - wspólnika A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w C. przeciwko pozostałym wspólnikom K. K. oraz A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C. o stwierdzenie nieważności umowy spółki komandytowej.

Apelację powoda od tego orzeczenia Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił wyrokiem z dnia 11 stycznia 2022 r.

Skargę kasacyjną od orzeczenia Sądu drugiej instancji powód oparł na zarzutach naruszenia - art. 189 k.p.c. oraz art. 210 § 1 k.s.h. w zw. z art. 58 § 1 k.c.

w zw. z art. 2 k.s.h. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na to, że:

„1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 K.p.c., a mianowicie potrzeba wykładni art. 210 § 1 K.s.h. w zw. z art. 58 § 1 k.c. i art. 2 K.s.h. w tym zakresie czy jest bezwzględnie nieważna umowa spółki komandytowej zawarta m.in. przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z naruszeniem bezwzględnie obowiązującego art. 210 § 1 k.s.h. oraz czy jest możliwe sądowe stwierdzenie nieważności tak zawartej umowy spółki komandytowej po jej wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 389⁹ § 1 pkt. 4 K.p.k., ponieważ czynność prawna sprzeczna z bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa i niepodlegająca konwalidacji jest zawsze nieważna, a strona takiej czynności prawnej powinna mieć prawo do sądowego ustalenia kwestii ważności czy też nieważności czynności prawnej kształtującej jej prawa i obowiązki korporacyjne oraz majątkowe w trybie art. 189 K.p.c.”

W odpowiedzi na skargę pozwani wnieśli o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania bądź o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie przez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sposób w jaki należy prawidłowo uzasadnić wniosek był przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego.

Skarżący nieskutecznie powołał się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Jej wykazanie poza sformułowaniem określonego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym wymaga powołania przepisów, które stanowiły źródło jego powstania, zaprezentowania juretrycznej argumentacji przekonującej o istnieniu na tle tego problemu rozbieżnych ocen prawnych, a także świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, ponadto wskazania, dlaczego jest ono istotne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 12 grudnia 2013 r., IV CSK 384/13, nie publ.).

Skarżący wprawdzie przedstawił problem, który mógłby stanowić istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wskazał także argumenty, które mogłyby przemawiać za tym, że jego rozwiązanie może budzić pewne wątpliwości, powołał także przepisy prawa, na tle których problem ten wystąpił, jednakże gdyby Sąd Najwyższy miał wniesioną skargę rozpoznać nie miałby powodu, aby go rozstrzygnąć. Przyczyną zaś przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania może być wyłącznie to, co Sąd Najwyższy mógł wziąć pod uwagę rozpoznając skargę. Zważyć należy, że zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje jedynie w granicach zaskarżenia oraz w granicach jej podstaw. W tych zatem granicach powinno mieścić się sformułowane przez skarżącego zagadnienie, tak jednak się nie stało. Powód, uzasadniając pogląd o wystąpieniu w sprawie zagadnienia prawnego, prawidłowo odniósł się do art. 21 i 63 k.s.h., które mogłyby wchodzić w rachubę przy ocenie, czy umowa spółki komandytowej zważana z naruszeniem art. 210 § 1 k.s.h. jest bezwzględnie nieważna, czy też przepisy te przewidują inny skutek, jak przyjęły to Sądy obu instancji (choć każdy powołał się na odmienną podstawę). W podstawach skargi powód jednak nie powołał ani art. 21 k.s.h., ani art. 63 k.s.h. Bez odniesienia się do przynajmniej jednego z tych przepisów analiza i rozwiązanie przedstawionego w skardze problemu prawnego nie mogłoby się odbyć.

Należy dodać, że skarżący wadliwie łączył wystąpienie zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) z potrzebą wykładni powołanych w skardze przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), gdyż każda z tych przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ma niezależny i odrębny charakter,

a w konsekwencji musi być wykazywana oddzielnie przy pomocy właściwej dla każdej z tych przyczyn argumentacji prawnej.

Niewykazana pozostała także przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Powołując się na oczywistą zasadność skargi, powód nie uzasadnił twierdzenia o jej wystąpieniu stosowną argumentacją prawną, która zmierzałaby do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia powołanych w skardze przepisów (przepisu) prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07 i z dnia 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11, nie publ.). Uzasadnienie wniosku skarżącego o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność sprowadza się do powtórzenia w zmodyfikowanej postaci krótkiego fragmentu uzasadnienia podstaw skargi z całkowitym pominięciem aspektu „oczywistości” zarzucanych naruszeń prawa, która mogłaby ewentualnie prowadzić do stwierdzenia oczywistej zasadności skargi. Pogląd skarżącego o oczywistej zasadności skargi stoi zresztą w sprzeczności z jego poglądem o wystąpieniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 i 3, art. 99 oraz art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.) oraz w sprawie opłat za czynności radów prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).